

NYT OM BØGER

PROSA:

»Klassens frække dreng«

► AF JESPER JØRGENSEN

'PROSA - Forbundet af it-professionelle' fylder 50 år. I den anledning har forbundet i samarbejde med Arbejdermuseet & ABA udgivet et jubilæumsskrift i form af en avis, PROSAVISEN, der består af fire sektioner med kronologiske og tematiske artikler, interviews og en historisk tidslinje.

Historien tager sin atypiske begyndelse i midten af 1960'erne, hvor EDB-folkene i SAS blev opfordret af ledelsen til at organisere sig, fordi de så var nemmere at forhandle med! Først oprettedes faglige klubber, siden blev én af klubberne den 15. februar 1967 til 'Programmer og Systemplanlæggernes Sammenslutning i SAS', forkortet PROSA, der to år senere fik status af landsforening.

EDB-folkene var på flere måder atypiske. Løn og prestige var i top, selvom de (mændene) havde halvlangt hår og fuldskæg, var uformelle i omgangsformen og pivrøde. De var pionerer og uundværlige i den digitale effektiviseringsproces, men en kreativ klasse, der var svær at få fod på.

Særligt to emner toner frem i historien. Det ene er grænsekonflikten med HK. Lige siden 1970 har de to parter sloges bittert om medlemmerne. HK har ment, at de var kontorarbejdere, der stod stærkest sammen de andre kontoransatte. PROSA har modsat

hævdet, at HK ikke havde forståelse for gruppens særlige kvalifikationer og behov. Senest i 2011 overtog HK overenskomsten med CSC (tidl. Datacentralen) efter en lang PROSA-strejke. Konflikterne med 'de andre' har sat spor i selvforståelsen som "klassens frække dreng", som formand Niels Bertelsen fremhæver i forordet.

Det andet emne er overvågning og databeskyttelse, som PROSA har påtaget sig at problematisere qua faggruppens særlige indsigt. En af frontkæmperne har været Steffen Strib, der til bladet udtaler, at folk er for ubekymrede og ukritiske, og at politikere ofte er "fuldstændig uinteresserede".

I sin formandstid, 1985-1990, blev han selv offer for overvågning. Det kom frem i 2009

PROSA
Forbundet af it-professionelle

PRO

TILLYKKE
MED DE
50 ÅR,
PROSA

Niels Bertelsen
Formand

I et helt århundrede har PROSA været med til at sætte dagsordenen som fagforening for professionelle i folk.

Først og fremmest har PROSA været oplysningsinteressent omkring løn- og arbejdsmæssig, uddannelses, erhverbsdannelse, frivillighed m.m. Men PROSA har også altid stået sig og kæmget for politiske, juridiske og andre beslutningskædere, og har det været sig om registrering af persondata, overvågning, patenter på software og it-politik generelt.

Også på området, der ikke har direkte forbindelse til it, har PROSA markeret sig gennem årene. Så ved 100-års-jubilæet har vi været med til at sætte dagsordenen i lignende sager som i 1970'erne og 80'erne og i de senere år ved modstanden mod frihandelsaftaler.

PROSA har altid fremstået som 'væstans frække dreng', der lå i stagen med andre HK, LO, FFE, Arbejderretten, og PROSA har i høj grad påvirket det faglige system. Mange gange har PROSA kæmpet fast og modstandskraftigt. Andre gange har det ført til medbest, hvor PROSA har været rigtig gode overenskomster.

Men PROSA står stadig – og skal bruge den plads, der er på jorden. På demokratisk vis har PROSA medlemmer været med til at udvikle PROSA fra PROSA, DDB-fagets fagforening til PROSA, Forbundet af professionelle, en selvstændig forbund, som er i fortsat udvikling og som i stigende grad er den naturlige væg for professionelle.

Den avis, du sidder med i hånden eller læser på skærmen er PROSA'ISEN, som udkommer i anledning af PROSA's 50 års fødselsdag den 15. februar 2017.

I avisen kan du dykke ned i PROSA's righoldige og mangfoldige historie gennem de første 100 år og læse om nogle af de sager, som har været og er værd at deltage i.

PROSA'ISEN er seksionsspektakel:

- **Sektion 1** kan du læse om PROSA's fjedret fra 1967 til 2017.
- **Sektion 2** indeholder sager, som udnytter nogle af de emner, der bruges i første sektion.
- **Sektion 3** er medarbejderinterviews med de personer, som har været dengang og nu.
- **Sektion 4** er en historie, som læger Bitt Pevre beghver heder med end dem, der er beskrevet i Sektion 1.

Godt læselyst med denne jubilæumsavis.

med PET-kommissionens beretning, der viste, at PET havde overvåget PROSA-aktivister og havde været inde i foreningens lokaler. Baggrunden var, at foreningen blev vurderet som en trussel mod statens sikkerhed, da ledelsen var domineret af venstresocialister og kommunister, der kunne frygtes at ville lamme statslige it-systemer i en konfliktsituation.

Sidenhen er statslig og kommerciel overvågning gået fra kritisk til katastrofal, nemlig over i en massiv, digital overvågning af alle borgere – et skrækszenarium PROSA advarede om allerede i 1970'erne.

Festskriftet giver et spændende historisk indblik i en fagforening, der har skilt sig ud fra den traditionelle fagbevægelse. Med en arbejdsdeling med HK, hvor PROSA tager sig af de akademiske it-arbejdere, ser det dog ud til at foreningen efter 50 år er ved at finde sin plads i bevægelsen. Tillykke med det!

De historiske artikler er skrevet af historiker Nils Bärenholdt, projektansat ved Arbejdermuseet. Journalist Mette Staal har lavet interviews og stået for redigering. Skriftet blev præsenteret ved PROSA's jubilæumsreception på Arbejdermuseet den 16. marts og kan downloades på www.prosa.dk.

Niels Bertelsen, Nils Bärenholdt & Mette Staal (red.):

PROSA'ISEN

København: PROSA, 2017. 92 s.

Vi giver bogen
fire ud af seks røde faner.

